

De boomoefening

Hoofdboodschap:

Deze oefening zet jongeren ertoe aan om na te denken over hoe zij de maatschappij in het algemeen, en de rollen van verschillende mensen en verschillende groepen binnen de samenleving in het bijzonder, zien. En ook om ze te laten nadenken over stereotypes die als 'sociaal acceptabel' worden beschouwd.

Trefwoorden: kritisch nadenken over bepaalde visies, maatschappelijke betrokkenheid, stereotypes ter discussie stellen

Samenvatting:

Deze oefening gaat in op de kijk die jongeren hebben op de maatschappij waarin zij leven en belicht hoe zij denken over de rol die verschillende mensen en groepen hierin spelen.

Module	Groepsgrootte	Leeftijdsgroep	Duur
• Voorkomen	• middelgroot • groot	• 12 - 15 • 16 - 19 • 20 - 24	• 1 uur

Doelstellingen van de activiteit

- Onderzoeken of jongeren vinden dat er een hiërarchie bestaat tussen de verschillende belangengroepen in de hedendaagse maatschappij en zo ja, in kaart te brengen hoe die eruit ziet vanuit hun perspectief
- Stereotypes en verborgen boodschappen aan het licht brengen die verband houden met de verschillende groepen die door de deelnemers worden vertegenwoordigd

Deelnemers

Te gebruiken in verschillende groepen.

Beschrijving van de activiteit

Stap 1:

De begeleider deelt een leeg vel papier en een stift uit aan iedere deelnemer en vraagt hen om de omtrek van een boom te schetsen met lijnpoppetjes die op de takken op verschillende hoogtes in de boom zitten.

Stap 2:

De begeleider vertelt de deelnemers dat de boom de maatschappij uitbeeldt en dat de verschillende mensen staan voor de verschillende groepen waaruit de maatschappij bestaat.

Welke groepen zitten in de toppen van de bomen en maken volgens de deelnemers dus de dienst uit? (Dit symboliseert dat deze groepen het goed doen) en welke groepen hebben het moeilijk en staan onder op de maatschappelijke ladder.) Wie neemt het middelste gedeelte van de boom in beslag?

Stap 3:

Na enkele ogenblikken nodigt de begeleider de deelnemers uit om hun tekeningen te delen met de rest van de groep en te vertellen waarom ze bepaalde mensen/groepen op een bepaalde plek hebben gezet.

Stap 4:

Groepsdiscussie over de punten die naar voren zijn gekomen.

Stap 5:

Deel de groep op in kleine werkgroepjes. Geef iedere groep een vel van de flip-over en vraag hen om de omtrek van een grote boom te tekenen en gezamenlijk hun versie van een uitgebalanceerde harmonieuze samenleving te tekenen.

Stap 6:

Iedere groep presenteert aan het einde van de sessie zijn boom aan de gehele groep en vertelt over hoe die tot stand is gekomen en wat de gedachten erachter zijn.

De begeleider leest vervolgens voor uit de hand-out 'Dialogoog kan niet bestaan zonder inschikkelijkheid' en deelt een kopie hiervan uit aan iedereen in de groep.

Benodigde materialen

Lege vellen, stiften, flip-overvellen, hand-out 'Dialogoog'

Methodologie

Zelfstandig nadenken, discussiëren in een kleine groep, feedback en discussie met de gehele groep

Advies voor Trainer

Neem in de groepsdiscussie uit Stap 4 de volgende vragen mee:

- Wat moet er gebeuren om een evenwichtiger en eerlijkere maatschappij te krijgen?
- Spelen we hier zelf een rol in, en zo ja, hoe?

Bronnen / Literatuur

Aangepaste versie van Paulo Freires 'Pedagogy of the Oppressed' - https://www.goodreads.com/author/quotes/41108.Paulo_Freire

Hand-outs

Dialoog kan niet bestaan zonder inschikkelijkheid

[De boom oefening, handout](#)

CC - Attribution-NonCommercial-ShareAlike
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

De boom oefening. Ontvangen op Friday July 10, 2026 van <https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE289/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie vormt geen goedkeuring van de inhoud die alleen de opvattingen van de auteurs weerspiegelt, en de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor enig gebruik dat kan worden gemaakt van de daarin opgenomen informatie.